

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

KAPOSVÁRI
EGYETEM

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

A kompetencia-alapú pedagógusképzés regionális szervezeti, tartalmi és módszertani fejlesztése
a Pécsi Tudományegyetem és a Kaposvári Egyetem részvételével

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

Fejlesztő neve:

PESTI MIKLÓSNÉ dr.

Tanóra / modul címe:

AZ EMBERI SZAPORÍTÓ SZERVRENDSZER EGÉSZSÉGTANA

1. Az óra tartalma – A tanulási téma bemutatása; A téma és a módszer összekapcsolásának indoklása:

A nevelési területek közül is kiemelt fontossággal bír az egészséges életmódra nevelés. Különösen fontos ez napjainkban, amikor tanulóink egészségét a mozgáshiány, az elhízás, a növekvő stressz mellett a szabadabb (sokszor szabadosságba átcsapó) szexuális élet következményei veszélyeztetik. Az évek során szükségletcsoporttá alakuló szokások meghatározzák a tanulók jelenlegi és későbbi életmódját, életvezetését. A szokássá rögzülő tevékenységek – melyek az egészség megőrzésére és fenntartására irányulnak – akkor szolgálják igazán a tanulók egészséges nevelését, fejlődését, ha a szokások kialakulását konkrét és pontos ismeretekre alapozzuk. Az emberi reprodukció témakörén belül lehetőség nyílik a legfontosabb nemi betegségek okainak, tüneteinek és megelőzésének megismertetésére, valamint a kapcsolódó higiénia követelmények megbeszélésére is. Az ismeretek elsajátítását, tudatosítását – az ismeretbeli alapozást – akkor tudjuk talán a leghatékonyabban megvalósítani, ha minél nagyobb mértékben biztosítjuk a tanulók részvételét az anyag feldolgozásában. Ezért tartom kézenfekvőnek ezen az órán a csoportmunka módszerének alkalmazását, amely élményszerű, tevékenység alapú munkára épül. Az óra menetébe épített beszélgetés lehetőséget ad diákjainknak saját véleményük kifejtésére és álláspontjuknak módosítására. Az elemző önismereti (5 perces) írás segíthet tisztázni a tanulónak személyes viszonyukat az adott témához. A kortárs előadó részvétele az órán és a játékos feladatok a légkör oldására és az érdeklődés fenntartására adnak lehetőséget. A kényes téma megkívánja a bensőséges, bizalmas légkört, a tapintatot és diszkréciót. Az óra természetesen nemcsak az értelmi és az egészséges életmódra nevelés, de az erkölcsi nevelés színterévé is kell váljon a leírtak értelmében. Az egészséges erkölcsi értékrend, a megfelelő magatartási normák kialakítására való törekvés – mint az órák többségében – itt is nagy hangsúlyt kap. A nevelési feladatok megvalósítása talán hatékonyabb lesz, ha nem „hegyi beszéd” tartásával, hanem játékokon keresztül (HIV játékok, bizalom játék) közvetítjük a követendő erkölcsi magatartási normákat. Az óra hatékonysága abban mutatkozik meg, hogy tanulóink életvitele hogyan változik.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

2. Fejlesztendő kompetenciák:

<u>Személyes kompetenciák</u>	<u>Szociális kompetenciák</u>	<u>Kognitív kompetenciák</u>
<u>Éntudatosság:</u> <ul style="list-style-type: none">– Egészségvédő,– Reális önértékelés <u>Önszabályozó:</u> <ul style="list-style-type: none">– Alkalmazkodás– Megbízhatóság <u>Motiváció:</u> <ul style="list-style-type: none">– Kezdeményezés– Elköteleződés	<u>Társas kompetenciák:</u> <ul style="list-style-type: none">– Vezetés– Együttműködés– Segítőkészség– Konfliktuskezelés <u>Empátia:</u> Alternatívitás	<ul style="list-style-type: none">– Információfeldolgozás– Nézőpontváltás– Értékelés– Összefoglaló képesség

3. Korcsoport / évfolyam:

11. Évfolyam; 2 x 45 perc

4 Előfeltételek / előfeltétel tudás:

Az ember önfenntartó és önreprodukáló működésének alapvető ismerete.

Kortárs előadóval történő megbeszélés, feladatra való felkészítés.

A csoportvezetők előzetes kiválasztása, akik az internetről az órát megelőzően információkat (képeket) gyűjtenek be az óra témájához.

5. Eszközigény:

Szókártyák: idegen kifejezésekkel (Tripper, Dr. Condom, promiszkuitás, mióma, Herpes genitalis, impotencia, prosztatata)

Szókártyák: betegségnevekkel (szifilisz, kankó, Trichomonas vaginalis és Herpes genitalis, prosztatata túltengés és rák, női nemi szervek daganatai és a ciszta, Candida)

6 x 5 darab színes kártya csoportalakításhoz.

6 x 1 darab A/3-as lap és 6 ív csomagolópapír

Filctollak (6 x 4 szín), gyurmaragasztó

30 darab boríték és benne 1-1 db A/4-es lap

HIV kártyák borítékkal

Keresztrejtvény

Villámkártyák kifejezésekkel

6 x 1 db könyv: Berger Józsefné: Az ember; Gál Béla: Biológia 11.; Oláh Zsuzsa: Biológia II.; Dr. Gion Gábor: Egészségvédelem; Dr. Lénárd Gábor: Biológia 11.

A tanórai munkához és szemléltetéshez: 1 – 14. számú melléklet, szókártyák, villámkártyák, Toulouse – Lautrec képek (Csók, Barátnők)

6. Megjegyzések a feladatokhoz:

A hat csoport heterogén csoportmunkában dolgozik. A csoportokat színkártyák segítségével alakítjuk ki.

7. Lehetséges megoldások

R

1. A kártyákon idegen kifejezések vannak. Húzzatok ezekből a kártyákból és próbáljátok megfejteni a kifejezések jelentését (1.számú melléklet)!

Láthatjátok, hogy a kifejezések az emberi szaporító szervrendszer egészségtanához kötődnek, melyekről a legfontosabb ismereteket a mai órán csoportmunkában dolgozzuk fel közösen (2. számú melléklet).

2. Javaslatot kérek, hogy mely szempontok szerint dolgozzunk fel minden sorra kerülő betegséget (pl. okai és rizikófaktora, tünetei, megelőzése) (3. számú melléklet)!

3. A csoportvezetőket kérem, húzzanak 1-1 szókártyát betegségnévvvel, amit a csoport – a munkát felosztva – közösen dolgoz fel (4. számú melléklet)!

4. Alakítsunk csoportokat színkártyák segítségével! A csoportvezetők már húztak 1-1 színt. Válasszatok ti is 1 színt mindannyian és csatlakozzatok a csoportvezetőkhöz a húzott szín alapján (5. számú melléklet)!

5. Írjátok fel a kidolgozás szempontjait a kiadott csomagolópapírra és beszéljétek meg csoporton belül, hogy ki, mely szempont feldolgozásáért felelős! Válasszatok időfelelőst, illetve beszéljétek meg, ki készít rajzot a betegséghez kötődően az A/3-as lapra! Tollakat találtok a tálcán.

J

6. Szedjétek össze a szempontsor szerint az adott betegségről a tudnivalókat a kiadott könyvek és a csoportvezetők előzetes kutatásai alapján! Vessétek össze a különböző forrásokat!

7. A részismereteket mondjátok el a csoport tagjainak és a kerekasztal-módszerrel összesítve írjátok is le a csomagolópapírra a lényegét!

8. Készítsetek jól látható és értelmezhető ábrát a kapott fehér kartonra az adott betegséggel kapcsolatban!

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

K APOSVÁRI
E G Y E T E M

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

 9. Keressétek ki a tankönyvből az adott szervet vagy szervrendszert, amelyet a betegség károsít! Kapcsoljátok össze a régebb ismeretekkel az új információkat!

 10. A feldolgozásra 20 perctek van. Beszéljétek meg, hogy 5 percen ki mutatja be saját szavaival az adott témát, és ki ismerteti a rajzolt kép lényegét! Az egész csoport együttesen is prezentálhat az adott betegségről.

(Heterogén csoportmunka 20 percen. A tárgyi tudás megszerzése, rendszerbe illesztése, ismeretek pontosítása, megbeszélése, tévítéletek helyesbítése /6. számú melléklet/).

 11. Ismertessétek (a csoportok sorszama alapján haladva) az adott betegséggel kapcsolatos tudnivalókat társaitokkal! Közben jegyzeteljétek le a lényegét!
(A témák bemutatása a lényeg kiemelésére figyelve. A tanulók közben önállóan jegyzetelnek /7. számú melléklet/)

 12. HIV-játék:
Pihenésként játékra hívlak benneteket. 10 önként jelentkezőt kérek. Minden játékos húzzon egy összehajtott lapot, amit még nem szabad kinyitni! Álljatok párba véletlenszerűen!
Most válasszatok olyan párt, akit a legszimpatikusabbnak találtok!
A legkedvesebbnek ítélt társsal cseréljétek ki az összehajtott lapokat!
Most bonthatjátok ki a cédulákat (két lapon „HIV +” jelzés van)!
Mit éreztetek, amikor megláttátok a „HIV +” feliratot?
Ilyen egyszerűen és könnyen adódhat át az AIDS nevű betegséget okozó HIV vírus is (8. számú melléklet).

 13. Kortárs előadó szeretne erről a betegségről beszélni nektek (előadás 6-8 percen, HIV vírus kép bemutatásával) (9. számú melléklet).

R

 14. Az órán megbeszélte betegségek nevei találhatóak a táblán és a hozzájuk kötődő fogalmak rendezetlenül. Rendezzük közösen a megfelelő betegség alá az oda illő kártyákat (fogalmak párosítása) (10. számú melléklet)!

 15. Fontos alapszabályokat ismerhettek meg a nemi betegségekkel megelőzése, elkerülése érdekében! Keressétek ki a Biológia 11. (Mozai) 286. oldalán leírtakat (Szabályok hangos olvasása, értelmezése) (11. számú melléklet)!

 16. Mindenki kapott egy borítékot, benne egy A/4-es lappal. Öt percen írjatok le pár gondolatot „Én és a promiskuitás” címmel! A titkos gondolataidat tartalmazó lapot zárd be a

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

K KAPOSVÁRI
E G Y E T E M

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

borítékba! A borítékra tegyél egy jelet, amit csak te ismersz! Cseréljétek el a borítékokat egymás közt és bontsátok fel!

(Mielőtt valóban sor kerülne a borítékok felbontására, előtte a tanár megállítja a tanulók tevékenységét, ezzel biztosítva és hivatkozva a mások iránti bizalom megőrzésére.)

(Bizalomjáték öt perces írással kombinálva) (12. számú melléklet).

17. Két ismert képet láttok Toulouse – Lautrec-től, a Csók és a Barátnők című alkotásokat. A képeket a művész a nyilvános házak női alakjai alapján festette. Mondjátok el gondolataitokat, melyek legelőször felötlenek bennetek a képet látva!

- Mi a véleményetek a nyilvános házak létjogosultságáról? Üljön az ablak felőli padsorba az, aki szükségesnek tartja ezen intézményeket! Velük szemben foglaljon helyet, aki nem osztja ezt a véleményt!
- Támasszátok alá érvekkel a nyilvános házakról alkotott véleményeteket (Vita) (13. számú melléklet)!

18. Otthonra készítettem egy keresztrejtvényt a tanultakkal kapcsolatban. Oldjátok meg a rejtvényt a következő órára! (14. számú melléklet).

19. Otthon írjátok le pár sorban azt is, hogy a mi iskolánkban milyen rizikófaktorokat láttok a nemi betegségekkel kapcsolatban (pl.: higiénés körülmények) és milyen javaslatotok lenne a problémák kiküszöbölésére, a megfelelő szokások kialakítására!

Köszönöm a figyelmeteket és a munkátokat!

8. Szemléltetés:

9. Fejlesztő értékelés:

A kiadott kártyákra (lapokra) mindenki írja le az óra anyagával kapcsolatos észrevételeit a következő szempontok szerint!

1. A mai órán megismert betegségekkel kapcsolatos fontos megjegyzés:
2. Az óra anyagához kapcsolódó kérdések:
3. Egy személyes észrevétel vagy megjegyzés:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

K A P O S V Á R I
E G Y E T E M

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

10. Felhasználható irodalom:

1. BÁBOSIK I.: A nevelés elmélete és gyakorlata, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999.
 2. BÁRDOSSY I. – DUDÁS M. – PETHŐNÉ NAGY CS. – PRISKINNÉ RIZNER E. (2003): Kooperatív pedagógiai stratégiák az iskolában IV., Pécsi Tudományegyetem, Pécs
 3. BÁRDOSSY I. - DUDÁS M. - PETHŐNÉ NAGY Cs. - PRISKINNÉ RIZNER E.: A kritikai gondolkodás fejlesztése, Pécsi Tudományegyetem, Pécs, 2002.
 4. BÁTHORY Z.: Tanulók, iskolák, különbségek, OKKER Oktatási Kiadó, Budapest, 2000.
 5. BERGER J.: Az ember, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
 6. BÍRÓ – HORNOK – KEVEI – KUCSERA – MARÁZ – PESTI – SZÜCS - VÁGVÖLGYI: Általános mikrobiológia, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2011.
 7. DR. GION G.: Egészségvédelem, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1995.
 8. DR. LÉNÁRD G.: Biológia 11., Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2007.
 9. GÁL B.: Biológia 11., Mozaik Kiadó, Szeged, 2007.
 10. KAGAN, SPENCER: Kooperatív tanulás, Önkonet Kft, Budapest, 2001.
 11. NAGY J.: A kognitív készségek rendszere és fejlődése, Iskolakultúra, 1998/9.
 12. NAGY J.: Tanterv és személyiségfejlesztés, Educatio, 1994/3.
 13. OLÁH Zs.: Biológia 11., Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.
 14. PETHŐNÉ NAGY Cs.: Módszertani kézikönyv, Korona Kiadó, Budapest, 2007.
- Toulouse – Lautrec: Internet: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Toulouse-Lautrec> (letöltve: 2011. április 11.)

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV